

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujeje izvoza: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

SLOVENE

Izšla vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese 18 Lire, Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto.

Bollettino No. 947:

Intensificata attività esplorativa sul fronte della Sirte

Aerodromi dell'Algeria e di Bona bombardati

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica:

Intensificata attività di reparti esploranti sul fronte della Sirte.

Nel settore Tunisino alcuni attacchi locali condotti dal nemico contro nostre posizioni avanzate sono stati respinti: in duelli aerei la caccia tedesca abbatté un apparecchio plurimotore.

Aerodromi dell'Algeria ed impianti portuali di Bona sono stati efficacemente bombardati dall'aviazione germanica.

Durante un'incursione avversaria sul porto di Sfax un velivolo, colpito dalla difesa controaerea precipitò in fiamme.

Vojno poročilo št. 947:

Pospeseno ogledniško delovanje na bojišču v Sirti

Letališča v Alžiru in Boni so bila bombardirana

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Pospeseno delovanje ogledniških oddelkov na bojišču v Sirti.

Na tunisijskem odseku je bilo odbitih nekaj sovražnih krajevnih napadov na naše prednje postojanke.

Nemški letalci so zbili v letalskih dvobojih eno večmotorno letalo.

Nemško letalstvo je z uspehom bombardiralo letališča v Alžirju ter pristanišče naprave v Boni.

Med sovražnim napadom na pristanišče Sfax je v plamenih treščilo na tla eno letalo, zadeto od protiletalskega topništva.

Božični govor ministra dr. Göbbelsa

Berlin, 28. dec. AS. Za četrti nemški vojni božič je imel nemški propagandni minister dr. Göbbels svoj tradicionalni božični govor, v katerem je med drugim poudaril, da to leto bolj kakor kdaj koli v nemški zgodovini obhajajo Nemci božične praznike daleč drug od drugega. Sin na vzhodnem bojišču, oče na zapadu, brat na severnem, prijatelj v peščeni afriški puščavi. Po vseh morjih križarijo nemške vojne ladje v borbi za naš obstoj. Vojna je trda zadeva. Ona se ne ozira na usodo ljudi, ne na njihove osebnostne želje. Bije se za velik cilj: za cilj, ki se lahko doseže le, če se mu vse drugo podredi. In res v teh treh letih in pol živimo, delamo in se borimo pod pritiskom tega cilja. Nato je pohvalil nesmrtni pogum borcev in se s spoštovanjem spomnil padlih. Minister je nadaljeval, da gre v tem trenutku hvala častnosti naroda posebno staršem in vdovam ter

sirotam padlih junakov. Za tem se je ustavil pri notranji fronti rekoč, da vojaka, ki izpostavlja svoje prsi sovražniku, ni treba gledati nazaj. Njegove boke čuvajo armade delavcev, kmetov in obrtnikov, zlasti pa nemških žena, ki tvorijo borbeno in delovno enotnost, ki junaka in odločno brani obstoj vojaka. Ta vojna nam je bila vsiljena in trdo bomo vzdržali do zmage, izkoriščajoč vse sile celega naroda. Nato je minister želel zaščito Vsemogočnega Hitlerja in nemškemu narodu v borbi in v delu za zmago in mir: to je izpoved naše vere v božični noči 1942. Da jo bomo dosegli, se moramo boriti ter se žrtvovati. Prišel pa bo dan, ko se bo ta cilj izpolnil pred nami. Gre samo za čas, za potrpežljivost, pogum, marljivost ter za upanje v trdnost naših duš in v pogum naših dragih.

Pregled vojnega položaja v Aziji

München, 28. dec. AS. Posebni dopisnik lista »Münchener Neueste Nachrichten« v vzhodni Aziji je objavil pregled bojev v Tihem morju, kjer se je vojna v petih mesecih na Salomonskih otokih in zlasti na Guadalcanarju ustalila na tisoče kilometrov vstran od oporišč severnoameriške tihomorske mornarice, ki je pretrpela velike izgube. V Birmi je minila doba deževja in munsonov in zdi se, da bi radi Anglosasi zopet zavzeli Birmo, če bi dobili preko birmanske ceste zvezo s Cankajskom. Na angleško zbiranje čet in gradiva ob birmanski meji je Japonska takoj odgovorila s ponovnim silovitim bombardiranjem Cittaonga in Kalkute ter konvojev, namenjenih v Cittaonga. Na Aleutih imajo Japonci na zasedenih otokih naravna zaklonišča. Amerikanci jih bodo težko iztrgali iz njihovih rok in jih uporabili za letalske napade proti Japonski.

Na južnem Kitajskem se je ameriško letalstvo, ki se nahaja na Cankajskih letališčih, pripravilo za neapade na Formozo in japonske otoke. Toda Japonska je nasprotno prehitela ter je s ponovnimi napadi razbila njihova letališča. V ostalem pa Japonci vedo, da lahko uporabijo Amerikanci proti deželi vzhajajočega sonca z uspehom le dvojno orožje: letala in podmornice. Amerikanci izdelajo letno 15.000 letal za razna bojišča na Tihem morju in bodo morali vreči v prvo bojno vrsto 5000 letal, ostali dve tretjini pa bosta morali služiti za rezervno in za druge

manj izrazite vojaške cilje. To število nikakor ni bogve kako veliko. Kar se tiče podmornice, Japonska ve, da dolga pomorska pota med njenimi posestmi nudijo sovražniku dober lov in zato izvedene računajo za mesečno izgubo 50.000 ton trgovskega ladjstva. Dobra organizacija lova na podmornice (med avgustom in oktobrom je bilo potopljenih 21 severnoameriških podmornic) je zmanjšala te izgube na 40.000 ton in to se da prenesti.

Admiral Darlan ubit

Umor je bil izvršen v Alžiru pred božičnim večerom — Giraud imenovan za Darlanovega naslednika

Rim, 28. dec. AS. Francoske oblasti v Alžiru so objavile 24. decembra naslednje uradno poročilo:

Admiral Darlan, visoki komisar za Francosko severno Afriko, je bil danes popoldne umorjen. Morilec je bil na mestu prijel.

V Alžiru vlada popoln red navzlic splošnemu ogorčenju prebivalstva. Morila so takoj zaslili, toda njegovega imena še ne vedo.

Iz nadaljnjih informacij se zdi, da je atentator degaullističen Francoz v službi angleške vojske službe.

Rim, 28. dec. AS. Uradno poročilo, ki so ga objavile francoske oblasti v Alžiru, ugotavlja, da je bil morilec Darlana pred vojaškim sodiščem obsojen na smrt.

Rim, 28. dec. AS. Reuter objavlja iz Alžira, da je bil Darlanov morilec ustreljen.

Tanger, 28. dec. AS. Agencija Reuter poroča iz Alžira, da je francoski imperijalni svet za severno Afriko generala Girauda uradno določil za naslednika admirala Darlana in mu dal naslov visokega komisarja za Francosko severno Afriko ter vrhovnega poveljnika tamkajšnjih kopnih pomorskih in letalskih sil. Za podkomisarja je bil imenovan general Bergeret.

Iz vseh teh poročil, ki jih daje angleška urad-

na med Volgo in Donom ter v velikem donskem kolenu. Pri temperaturi 20 stop. pod ničlo je bila v obrambnih bojih pred močnimi sovjetskimi napadi zadana sovražniku velika škoda s strani nemških bombnikov in strmoglavcev. Posebno je bila prizadeta neka sovjetska pehotna enota, ki se je pod tankovsko zaščito približala nemškim vrstam. Ko so bile mase sovražnih napadajočih valov razpršene, se je borba nadaljevala v posamičnih bojih, ki so se vsi končali zmagovito za Nemce. Druga nemška letala so skupno z romunskimi letali napadala sovjetsko topništvo ter uničila 8 težkih sovjetskih topov. Istočasno so nemška letala napadala sovjetski pratež ter uničila nad 70 vozil, natovorjenih z municijo in bencinom. V velikem donskem kolenu se zmagovito nadaljujejo

protinapadi nemških strelcev in oklepnih sil. Sovjetske človeške in gmotne izgube so zelo velike. Tudi tukaj je nemško letalstvo z uspehom posegalo v kopenske boje ter je uničilo okoli 100 sovjetskih vozil, oklepnih avtomobilov ter spustilo v zrak skladišče streliva. Nemške bombnike so spremljali italijanski lovci, ki so sestrelili 5 sovjetskih letal. Ista agencija je izvedela, da sta v Tereku dva 88 mm protiletalska topova pripomogla k odbitju divjega sovjetskega napada ter uničila dva sovjetska topa in 12 tankov, ki so hoteli vdreti v nemške črte. V moskovski pokrajini so bile bombardirane železniške naprave. Severno od Moskve sta bili zažgani dve železniški postaji. Bombardirana so bila tudi letališča in zbito je bilo eno sovjetsko letalo, ki je ravno hotelo pristati.

Božična poslanica svetega očeta

Vatikansko mesto, 28. decembra AS. Po stari navadi je sv. oče Pij XII. na dan pred božičem sprejel kardinalski zbor z zastopniki rimskih prelato, ki so mu prišli voščiti božič. Skupna čustva vseh je izrazil kardinal dekan, ki je papežu izrekel dana voščila, za katera se je sveti oče zahvalil. V zahvali je dejal, da njegovo srce od leta do leta bolj čuti nasprotje med sporocilom, ki prihaja iz betlehemske votline, ter med tistim, ki prihaja iz sedanjega položaja. Kardinalski zbor se že četrteč zbiral okoli njega v vojni. V drugih časih je bilo snidenje namenjeno samo kardinalom in papež je govoril o najvažnejših vprašanjih, ki se tičejo Cerkev na svetu. Danes so vprašanja, ki jih postavlja vojna, številna in pereča. Zaradi tega je papež poudaril, da je potrebna zdravilna prenova. A človeštvo se pod vplivom strasti pogosto zateka k nadomestkom, namesto da bi si prizadevalo za vrnitev k resnici. Če hočemo pravo preobnovo, se moramo zateči k virom resnice, ki varuje socialno življenje. Zaradi tega je treba želiti, da bi božja previdnost pokazala ljudstvom pot, ki drži k splošni slogi. Na koncu je papež podelil apostolski blagoslov.

Vatikan, 28. decembra. AS. Nj. Svetlost Pij XII. je za božič govoril po radiu svetu iz svojega studija. Potem ko je opozoril, da je njegova zadnja božična poslanica podala načela za mednarodni mir v skladu z božjimi določili, je dejal, da se hoče ta dan baviti z osnovnimi načeli za notranji red držav in narodov. Mednarodni odnosi in notranji red so nujno povezani, zato vodita družbeno življenje dva osnovna elementa: sožitje v redu in sožitje v miru. Očital je bistvo obeh elementov in je prešel nato na pravno ureditev družbe in njenih smotrov.

Če hoče družbeno življenje, kakršno zapoveduje Bog, doseči svoj cilj, mu je bistveni pogoj pravni red, ki mu lahko služi kot zunanja opora, zavetje in varstvo, red, ki mu ni naloga obvladovati, temveč služiti, krepiti in množiti življenjsko silo družbe v obilni mnogoličnosti njenih ciljev ter povesti do izpolnitve vse poedine sile v mirljubni tekmi, varujejo jih s primernimi in poštenimi pripomočki zoper vse, kar je njihovemu pravnemu razvoju v škodo.

Letalski boji v Birmi in na Kitajskem

Bangkok, 28. dec. AS. Iz Novih Delhov se je izvedelo, da so japonska letala danes v zgodnjih jutranjih urah znova napadla Kalkuto. Po angleških poročilih so japonske bombe povzročile nekaj požarov.

Bangkok, 28. dec. AS. Sovražna letala, ki so skušala napasti Bangkok in okolice, so morala zbežati proti zahodu, kamor jih je prepoznal izredno močan odpor tajskega in japonskega protiletalskega topništva. Deset civilistov je bilo ranjenih.

Tokio, 28. dec. AS. Agencija Domei je izvedela iz južnih japonskih oporišč, da so japonske letalske sile izvedle nenadne napade na čungkingške vojaške naprave. Na nekem kitajskem letališču je bilo na zemlji uničenih deset sovražnih letal. Med japonskim letalskim napadom ni bilo nikakega protiletalskega odpora in nobena letalo se ni dvignilo proti japonskim letalom, ki so se vsa nepoškodovana vrnila.

Tokio, 28. dec. AS. Neki vojaški dopisnik agencije Domei poroča iz nekega japonskega oporišča v Birmi, da je letalski stotnik Miamaru, ki se je udeležil nenadnega napada na letališče Junania, 200 km severozahodno od Kuninga izjavil, da so bili branilci od napadov onesposobljeni in da se proti japonskim letalom ni dvignilo niti eno sovražno letalo. Nato je dodal, da je bila noč jasna. Protiletalska obramba ni pravočasno nastopila in Japonci so lahko brez ovir bombardirali letališče ter sovražna letala na njem.

Anglosaške letalske izgube v Afriki

Lizbona, 28. dec. AS. Uradno vojniško poročilo javlja, da je angleško-ameriško letalstvo v francoski Severni Afriki od začetka operacij izgubilo 114 letal. Od tega je bilo 59 letal ameriških.

Velike avstralske izgube v Afriki

Ankara, 28. dec. AS. Pri reviji avstralskih čet, katere so se udeležili vsi oddelki, ki so bili z deveto avstralsko divizijo zapleteni v boje pri El Alameinu, je general Alexander dejal: »Vase izgube so v resnici težke in to nas zelo boli. Vojna je trda in krvava.«

Potres v Carigradu

Caragrad, 27. dec. Prejšnjo noč je bil tudi v Carigradu močan potresni sunek. Potres je naredil veliko škodo v Niksarju, kjer je bilo 160 hiš podrtih, 110 pa poškodovanih.

»Čitaj in širi« Slovenca!«

Velik poraz komunistov pod Pogledom in Ključem

Dne 24. decembra je krenila majhna skupina fantov iz bizoviške formacije ter v naglem pohodu napadla partizansko utrjeno taborišče pod hribom Pogledom. Taborišče je šlo 25 bunkerjev (utrjenih postojank). Fantje so prišli partizanom za hrbet. Komunisti so ravno počivali ter si nabirali moči za napad, ki so ga mislili uprizoriti na samo sveto noč na posadko bizoviške formacije. Fantje so se v naskoku približali v neposredno bližino bunkerjev, pobili stražo, začeli rušiti s strojnimi zadetki strehe raz bunkerjev ter nato skozi odprtine metali ročne bombe. Ob silnih eksplozijah in silnem vpitju in tuljenju komunistov jim je uspelo, da so razdeljali skoraj vse bunkerje, komuniste same pa v veliki večini pobili. Sodi se, da je bilo pri tem drznem vpadu bizoviških in dobrujskih fantov pobitih nad 60 komunistov, še večje število pa gotovo ranjenih. Zaradi naglice, s katero so morali fantje izvršiti svojo akcijo, niso mogli ugotoviti po vseh razdeljenih bunkerjih točno število žrtev. Gotovo pa je to, da je po vseh zavladala grobna tišina in ni bilo več nobenega odpora. V vsakem bunkerju je bilo povprečno 10 komunistov. Ko so fantje svojo nalogo izvršili, so se naglo, kakor so prišli, tudi umaknili. Presenečeni komunisti v glavnem taborišču na Pogledu so se šele takrat zavedali in začeli streljati s hriba, ko so bili fantje že davno izven območja njihovih krogel. Tako je bil z drzno potezo že v kraljičinu zadušeni poskus komunističnega napada na sveto noč. Izgub, ki so jih imeli žalostni partizani na dan pred božičem, ne bodo tako kmalu pozabili. S tem je znova dokazano, da si znajo naši fantje poiskati komuniste v njih lastnih bunkerjih, če se ti strahopetno ne upajo na dan.

Nič manj pomemben ni poraz, ki so ga komunisti pred božičem doživeli na Ključu v Polhograjskih Dolomitih. Tam jih je skupna ofenziva pregnala iz njihovih utrjenih položajev na Ključu, uničila nato nad 50 utrjenih postojank in shramb ter zaplenila materiala v vrednosti, ki prekaša milijon lir. Porazeni Logarjevi razbojniki so se razbežali na vse strani, veliko jih je popadalo pod krogami napadalcev, veliko jih je storilo smrt na meji, ko so se skušali prebiti čez minska polja in veliko jih je bilo tudi ujetih. Hudi poraz, ki ga je doživel takimenovani »dolomitski odred«, priznava tudi komunisti sami v letaku, ki so ga pretele dni razširili po Vrhniki. Tam pravijo namreč: »Če upoštevamo vsa ta dejstva, tedaj nam postane takoj jasno, zakaj so belogardistični izdajalci skupno z Italijani napadli partizane na Ključu. Jasno je tudi, kaj je bil njihov namen. Njihov glavni namen je bil uničiti živo partizansko silo (kakor da bi o tem kdo dvomil!). Tega svojega glavnega namena pa niso dosegli, zato so sedaj bežni in spreten partizanski umik imenujejo »sramoten beg«. Če belogardistični »vojskovodje« smatrajo partizanski umik, ne pred številkami, ampak pred modernim orožjem za sramoto, tedaj ni to samo obžalujemo in poudarjamo, da je bilo za nas to edino pravilno in koristno. Če Vidmar — Kavčič — Zupan — Hočevar in drugi te strategije ne razumejo in jo smatrajo za napačno, bomo že poskrbeli, da se jim bo to posvetilo! Pripoznati pa je treba, da so sovražniki dosegli

nekateri uspehe. Res je, da so razbili bunkerje, toda pozabili so odnesti seboj zemljo, kamenje, drevesa in hribe in tako je še vedno dana možnost, da pridne partizanske roke nadomestijo izgubljeni. Ti sovražniki uspehi pa niso in tudi ne bodo odločilnega pomena.

Tako so vendarle komunisti enkrat priznali svoj temeljit poraz. Tolažijo se pač z bodočnostjo. Toda bodočnost bo še mnogo bolj črna, kakor pa je sedanjost. Partizani bodo izgubili postojanko za postojanko vse dotlej, dokler jim res drugega ne bo ostalo kot nekaj zemlje in kamenja, kjer bodo pokopani s svojim obupnim delovanjem vred.

Tudi iz žužemberka nam poročajo, da so tam komunisti napadli mirno prebivalstvo v noči od srede na četrtek, bili so pa prisiljeni drug dan k hitremu in sramotnemu begu. Tako so partizani preživeli božične praznike v znamenju porazov. Pač znamenja, da se bliža zima in sneg, ki bosta komunistom prinesla gotovo neljuba presenečenja.

Božični prazniki po ljubljanskih cerkvah

Ljubljana, 28. decembra.

Božični zvonovi so na sveti večer že zgodaj oznanjali veselo oznanjenje rojstva Kristusa Kralja. Vedno lepa in človekovo dušo blagodejno veseljujoča pesem »Sveta noč, blažena noč, se je razlegala čez plan in ravan. In ljudje so v gostih skupinah prihajali v vse ljubljanske cerkve, da počaste Zveličarja z molitvijo in božično pobožnostjo. Vse ljubljanske cerkve, lepo in mogočno razsvetljene, so bile popolnoma zasedene. Povsod se je narod poklonil Održeniku. Ni pretirane cenitev, ki jo je napravil popolnik, obiskujoč vse cerkve, in pripomnil, da je bilo po vseh cerkvah nad 50.000 vernikov, posebno v velikem številu mladina. Tudi praznik sv. Stefana in nedelja Janeza Evangelista sta bila dneva posvečena molitvi in premišljevanju.

Mnogi so se na prvi božični dan, na pravi božič držali strogo starega običaja, da so ostajali doma in se posvetili domačnosti. Ta običaj strogo spoštujejo po mnogih krajih pokrajine. Na božič se nikdo ne premakne izpod domačega krova. Ta običaj so vpoštevali tudi ljubljanci. Mnogi javni lokali so samevali. Tudi zunanje življenje po ulicah je bilo mirno in omejeno.

Gospodarstvo

Obrestna mera za tekoče račune pri Banca d'Italia. Minister za finance je izdal dekret, po katerem znaša obrestna mera za vloge na tekočem računu pri emisijem zavodu za veljavnostjo od 12. decembra t. l. dalje največ 1,5% za vloge, ki se glase na zasebnike, in 3% za vezane vloge, ki se glase na banke.

Izdaja državnih bankovcev po 10 lir. V rimskem »Uradnem listu« z dne 22. decembra je izšel ministrski dekret, s katerim je dovoljena izdelava in izdaja državnih bankovcev po 10 lir za nadaljnjih 500 milijonov lir.

Romunsko žito za Grčijo. Romunska vlada je poklonila mestu Atene 100 vagonov žita. Poleg tega je dalo propagandno ministrstvo mestu Solunu 10 vagonov žita, nadalje so romunske železnice Grčiji 100 ton koruze, 62 ton testenin, moka in drugih živil. Nadalje je dovolila romunska vlada izvoz 300 vagonov žita v Grčijo.

Novi grški finančni ukrepi. Grška vlada je izdala odredbo, po kateri morajo vse banke zvišati glavnico za 10, delniške družbe pa za 20%. Novo delnice so last države, ki bo na ta način naravnost udeležena pri vseh velikih podjetjih.

† Mara Pirčeva

Na sam božič zvečer je umrla v Štajmarjevem domu strokovna učiteljica v mestni šoli za defektno dečo gdč. Mara Pirčeva. Na Šentjanžveo poldne je bila pokopana pri sv. Križu. Pogrebne obrede je izvršil stolni dekan g. dr. Fr. Kimovec ob asistenci g. kanonika dr. J. Kraljiča in šentjakobske farne duhovščine. Neobičajno velika množica, zlasti mladine, jo je spremljala na zadnji poti: deca, otroci iz Vrta, Marij. kongregacija, stanovski tovariši in tovarišice, nešteti prijatelji, znanci iz vse Ljubljane. Velik del šentjakobske župnije je bil ta dan pri sv. Križu. Stolni moški zbor je zapel izborni altistini stolnega zbora dve pesmi za slovo. V nagovorih so se od pokojne poslovili zastopnik učiteljskega zbora, zastopnik župnije, nato še članica Marij. kongregacije ter deček in deklica iz Vrta. — Rajna gdč. učiteljica je zaslužila toliko pozornost. Vseh 20 let, odkar je bila v Ljubljani, se je izpravavala v apostolskem delu, dokler ni omagala. Težko bo našli v ljubljani boljše v delu za božje kraljestvo kot je bila gdč. Mara.

Komunizem in socializem

Ko govorimo le o komunizmu in o komunistih, bo kdo dejal: »Kaj pa socialisti? Ali ste ne socialisti lahko miselno pozabili ali pa ste jih ne posteno deli med komuniste?« Ne eno ne drugo! Govorili smo in bomo še govorili o komunizmu, ker je komunizem največja nevarnost naše dobe. Govorili smo samo o njem, ker dandanes le močni zmagovalci in gospodovalci. Vse, kar je polovičarskega, izgublja moč, odpada, počasi prehaja na to ali ono plat. Dandanes je svetovni boj med komunizmom in katolicizmom. Za katolicizem je največja nevarnost komunizem, za komunizem katolicizem. Kristus in Antikrist si stojita nasproti. S Kristusom se bore vsi zavedni in odločni katoličani, zlasti borci Katoliške akcije, z Antikristom predvsem komunisti.

Namenoma rabimo besedi »komunizem« in »komunist«. Ti besedi sta zadosti opredeljeni, da ni možno nobeno dvomiti. Gre za Marxov in Leninov komunizem, gre zlasti za komunizem, ki si iz Rusije osvaja svet, za boljševiški, ateistični komunizem, kakor ga je imenoval Pij XI. v okrožnici o komunizmu.

»Beseda« socializem je pa zelo dvoumna. Saj je izpočetka pomenila »vsako teženje po zboljšanju družabnih razmer« (Proudon). Zato so govorili tudi o krščanskem socializmu. Angleški socializem je sploh ostal tak, prizadevanje za zboljšanje delavskega stanja. Ščasoma se je pa pomen zvil. Po Marxu je začel znatiti isto, kar marksizem, teženje po socializaciji lastnine, po katolicizmu. A tudi ta marksistični socializem se je se razcepil in sicer glede na cilj in glede na metodo.

Marx sam, za njim Lenin in Stalin so za revolucionarno metodo, za nasilen prevrat in za vsa nasilna sredstva, ki služijo temu cilju. Seveda smotno po načrtu, po organiziranem delu, na slepo, nesmotno, samo da so vzbujali pozornost. Tako, kakor so anarhisti povzročili atentate, tako je anarhist umoril avstrijskega cesarja Elizabeto, bolešno, živno razdejano ženo, ki je begala po svetu in ni nikomur nič zalega storila. Marx, Lenin, Stalin odklanjajo take metode. Lenin se je odločno uprl tudi ruskim revolucionarnim socialistom, ki so se z revolucijo igrali in niso znali pretehtati resnih revolucionarnih metod. Se bolj kajpada so ti mogli z zasmehom zavražati zmerne socialiste, ki se niso mogli odločiti za revolucionarno metodo in so bili zoper revolucijo, a za evolucijo. To se pravi: mislili so, da je boljša pot k cilju mirno sodelovanje z meščanskimi krogi in parlamentih, a tako, da bodo z vztrajnim, premišljenim delom in z vedno močnejšo organizacijo delovnih slojev dobili nazadnje politično oblast v roke, nakar bodo lahko izvedli socializem. Za te mirne metode se je odločila zlasti takozvana socialna demokracija.

Njen program (erfurtski, 1891) je bil zelo dvoplaten. V prvem delu izpoveda pravi marksizem o najnem razrednem boju do osvoboditve proletarcev vsega sveta po kolektivizmu. V drugem delu pa navaja reformne naloge, ki se morajo izvršiti že medtem, ko je zadnji cilj še daleč: zakoni za varstvo delavcev, splošna volilna pravica, vedno večja samouprava itd. Socialni demokratje so tudi dovoljevali državi davke in niso imeli niti poguma, upreti se proti vojski. Zato so jih Lenin in drugi smešili kot »socialne patriote«. Dejansko so v razrednem boju porabljali tudi nekatera bolj revolucionarna sredstva, tako strike. Vendar so najbolj gojili strokovno organizacijo, ki naj bi delavce gospodarsko krepila, a jih obenem pripravljali tudi za končni prevzem gospodarstva.

Tudi glede cilja ni bilo med socialisti popolne enotnosti. Za Marxa, Lenina in Stalina vemo, kaj jim je cilj, namreč kolektivizem na podlagi ateizma in materializma. To je cilj pravih komunistov. A tudi mnogi socialni demokratje so imeli ta cilj pred očmi. Tako je dejal Bebel: »Mi hočemo na političnem polju republiko, na ekonomskem kolektivizem, na verskem ateizem« (1882). Nekateri socialisti so pred ljudstvom ateizem prikrivali, da ljudi ne bi odbili. Oficialna socialna demokracija je proglasila, da je vera zasebna stvar. Se drugi so pa z religiozno resno mislili in so za skupni cilj imeli samo kolektivizem. Tako n. pr. pri nas Prepeluh. Tako so tudi moderni »krščanski socialisti« hoteli biti marksisti samo po Marksovem gospodarskem programu. Saj je bil med njimi mož, ki je vsak dan hodil k sv. obhajilu. Pij XI. je socializem tako opredelil, da znači kolektivizem z zgolj totransko usmerjenjem življenja. V tem smislu kristjan seveda ne more biti socialist.

Komunizem je torej jasno opredeljen, glede socializma (razen Pijeve opredelitve) ni še take jasne omejitve. Zato ni čuda, da so socialisti raznih vrst: so med njimi ateisti, so bivši liberalci, so meglezni katoličani. Nasproti komunistom je pa vsem skupno, da komunistične nasilne metode obsojajo. Toda, kakor smo dejali, bodočnosti nimajo. Bodočnost ima, če jo ima, radikalizem, boljševiški ateistični komunizem s svojo mogočno svetovno organizacijo in z njim nam je boj. d.

Zedinjene tvornice stekla v Zagrebu izkazujejo za lansko leto pri glavnici 10 milijonov kun čistega dobička 554.005 kun, dočim je znašal prenos dobička iz leta 1940 729.942 kun.

Naročite »Slovenčev knjižnico«!

Dobri Urhovi materi v spomin!

Prijazne vasi Ložke doline: Dane, Podcerkev in Nadles, kakor tudi drugi Ložani so v torek spremili k večnemu počitku dobro Urhovo mater, gospo Terezijo Škrbčev roj. Pakižev, pravo slovensko mater, ki je kljub svojim 75 letom bila do zadnjega še vedno čila in krepka, saj je še nekaj dni pred smrtjo napravila s svojega prijaznega doma pri Gor. Jezeru dolgo pot do farne cerkve v Starem trgu. A v nedeljo so jo položili na mrtvaški oder. Pokojnica je bila zvesta in verna družica svojemu preiskusenemu in kremenitemu možu Janezu Škrbču, s katerim sta prav poleti skromno praznovala 60-letnico svoje poroke. Pokojnica je bila hčerka bivšega deželnega poslanca Pakiža iz Sodražice. Bila je žena krščansko dobrega srca, ki je skrbela vedno za vse revne in sirote v vasi in jih dostikrat po materino preskrbovala. Vzgojila je 5 krepkih in zdravih, a tudi značajnih sinov ter 3 dobre hčere. Vsi otroci so živi. Mnogi, ki so potovali skozi Gorenje Jezero v Ložko dolino, se je bodo spominjali, kako jih je pokojnica, ko so prišli do njenega doma, dostikrat lepo pozdravila in jim ponudila kako okrepčilo, posebno pešakom, ki so od tam lahko občudovali širo Cerkniško jezero in zrlji na naselje v Ložki dolini. Ko se je človek tam ustavil, je navadno dobra mati v milih besedah naprosila potnika: »Gospod! Stopite v hišo! Malo brinovčka izvolite!« Pokojnici bodi na tem mestu ohranjen časten spomin! Pokojničnemu možu Janezu Škrbču in njenim otrokom naše iskreno sožalje!

KULTURNI OBZORNIK

Paganini—Chopin

»Ljudska knjižarna« je izdala v zbirki »Naša knjiga« dva življenjepisa dveh svetovnih glasbenih mojstrov, kakor sta bila Paganini, Genovčan, virtuos na violino, ter Chopin, Poljak, virtuos na klavir in eden največjih svetovnih klavirskih lirikov tudi v skladbah. Spisal ju je Nino Salvaneschi, italijanski literarni podoživljatelj velikih glasbenih vrednot ter življenj glasbenih umetnikov, ki je znan že po svoji literarni obdelavi Beethovna in drugih; tu pa podaja na svoj način podoživljanje Paganinija in Chopina v dveh literarnih portretih, ki ju je poslovenil B. Stopar (str. 294), in knjigi, ki jo je v skrivnostni črni zavzi z rdečim, satanskim paganinijskim tonom in zlatim bleškom Chopinove melodijske okusno opremil arh. V. Gajšek.

Kdor je viden realističnih življenjskih romanov, kakor so bili v modi prvo desetletje po svetovni vojni in kakor so jih pisali veliki mojstri takih biografij (Ludwig, Maurias, Rollad in drugi) po vsem svetu, bo nad tema dvema portretoma razočaran, zlasti nad Paganinijem. Tu nista opisana podana v realistični ali naturalistični življenjski zaporednosti, temveč je glasbenikov duhovni problem variiran na nekaj »leitmotivov« ter podan v prezevih in na način, ki je podooben kompoziciji godbenih stavkov. Tako bi lahko ta dva sestavka imenoval dva literarna preludija na motiv paganinijskega satanizma in Chopinovega domotožja, ljubezni in bolezn. To je pesem, ki jo pisatelj

igra včasih na eno struno, včasih udarja na nekaj mehkih akordov ter nam s tem dá podoživljati problem glasbenih umetnin in tragike njunega življenja. Poudariti pa moram takoj, da se nam zdi življenjepis Poljaka Friderika Chopina neprimeren bolj dognan in prijemljiv kakor pa Italijana Nicolò Paganinija, satanskega goslača na eno struno.

Življenjepis Nicolò Paganinija ima v izvirniku naslov »un violin, 23 donne e il diavolo« — ena violina, 23 žensk in hudič. In na te motive je pisatelj skomponiral svojo literarno melodijo v obliki pogovora med seboj in ameriško ljubiteljsko glasbe Doris na način, kakor je pri nas uvedel umetnostno problematiko v povest Izo Cankar s svojim esejističnim romanom S poti. Tudi tu se Doris in pisatelj pri svojih sestankih pogovarjata o bistvu umetnosti tega čudovitega goslača, ki je s svojimi goslimi očaroval ženske in užival sloves, da je omamljivost njegove melodijske od satana, kar je on sam v svoje reklamne namene še po svoje izkoristil. Tako nam kaže Paganinija v žaru ljubezni Napoleonovih sestra, razkošje in moralnega razvratu, potem njegovega donjuštanja, nesrečnega nespornazuma s pevko Bianchijev, ki mu je dala nezakonskega sina Ahila, in stare ljubezni z Angležino Watsonovo: same ljubezni strasti in uravnovešenosti, kar je poplačal s svojo boleznijo, ki mu je pripravila pekel na svetu. — Poleg tega življenja pa nas popelje pisatelj po zvezdniki poti njegove kariere in uspeha v svetu ter njegovega čaranja na gosli, s katerimi je svet osvajal in si ustvarjal tudi sovražnike s svojim kadilom hudičev. Svoje mnenje o satanizmu je pisatelj podal v melodiji na eno struno« ter v tej izpovedi pokazal, da je katoličan, dasi iz vsega spisa veje kult umetnosti same zase brez pogleda

na moralne vrednote. Pedal pa je bistvo Paganinijske umetnosti in nam predložil njegov »fenomen«.

Z veliko večjim zanimanjem in napetostjo pa bo slovenski bralec prebral nekakšno »simfonijo v štirih stavkih« o Chopinu, tem čudovitem kralju polk in mazurk, človeku z mehko dušo, dovzetno za vsak trepet lista, kakor ga lepo kaže njegov spomenik v Varšavi. Tu ga vidimo kot sina Francoza, ki se je popeljal v Varšavi in se udeležil celo Kosciuszkove vstaje. In v Chopinu se je strnila vsa lepota poljske pokrajine in veličastnost poljske zgodovine, njenega davnega sijaja in sedanjega trpljenja. Vsa njegova melodijska vizija te daljnje domovine, obenem pa pesem ljubezni in drhtenja v bolezn, jetiki, ki mu je izvajala čudovite melodijske po najbolj oddaljenih sanjah. Te melodije je pisatelj lepo uvrstil med njegove življenjske postaje ter njegove ljubezni: do Konstante, do Marije Wodzinske, do dveh Poljakini, ter do Francozinje pisateljice Georg Sandove, ki je nad njim trošila bolj svojo materinsko ljubeznost kakor erotično v njegovi dolgotrajni bolezn — jetiki. Ta pevec domotožja in neskončnosti, hrepenenja in čustvenosti, pesnik nokturnov, bolesti in upanja ter koracnik, predvsem pa polk in mazurk, v katerih je gledal svojo domovino v zarji slave in borbe odrešenja, je prinesel v svetovno glasbo veliko slovansko dušo ter se uvrstil s svojo melodijsko največje glasbenike sveta. Ta življenjepis nam ga prikaže od njegove človeške strani pa obenem tako, da nam razloži vso njegovo umetnost: bolest in moč njegovega srca, ki sedaj počiva v varšavski cerkvi, kakor je želel, dočim na njegovem trupu na pariškem pokopališču leži prst poljske grude, kakor jo je nosil vse življenje s seboj.

Taka sta življenjepisa dveh velikih glasbeni-

kov, kakor ju je opisal Salvaneschi v svojih esejistično pisanih in z melodijami prepletenih »etudah«. V njih se je pokazal velikega občudovalca umetnosti, ki jo stavlja nad vse: prav ta izključen kult glasbe in življenja zaradi nje bo motil morda kakega bralca, ki veruje v hierarjično vrednot in mu ni umetnost sama sebi namen.

Prevod sam je dober in bogat z izrazi, moti pa sem in tja romanska sintaksa in romanska raba časa. td.

Puccinijeva La Boheme v Operi

»La Boheme« spada med opere, ki se na opernih sporedih skoraj stalno javljajo. Nič čudnega, saj obravnava njena vsebina obče človeške probleme, ki zadevajo skoraj slehernega poedince. Tudi letošnja premiera v ljubljanski Operi je privabila prilično lepo število poslušalstva, ki je s tiho zamaknenostjo prisostvovalo lepi predstavi. Ne bom razčlenjeval predstave v podrobnosti, saj smo imeli priliko pred nedolгим časom ponovno o njej govoriti. Omejim se na kratke pripombe o glavnih izvajalcih.

Lipušček je znova dokazal, da nam dozoreva v njem dober tenorist. Če pravim: dozoreva, ne mislim reči, da na sedanjih stopnjah še nima kaj prida pozitivnega; saj ima svetel, probojen, čep prav v splošnem bolj liričen glas z dosti mehkiimi višinami. Pač pa kaže od predstave do predstave napredek, ki nas potrjuje v domnevi, da njegov glasovni razvoj nikakor še ni zaključen. — Janko je zrel umetnik, ki svojo vlogo z veliko gotovostjo ostvarja; dovršen igralski nastop, združen s prijetnim, do podrobnosti izdelanim glasom, mu vselej zagotovi uspeh. — V moškem kvartetu je bil Dolničar enakovredna moč.

Drobne novice

Koledar

Torek, 29. decembra: Tomaž Kantrbški, škof; Amizija, mučenica; David, kralj; Trofim, škof; Krescent, škof.

Sreda, 30. decembra: Evgenij, škof; Liberij, škof; Anizija, mučenica; Sabin, kralj in mučenec; Honorij, mučenec.

Lunina sprememba: zadnji kraje 30. decembra ob 19.37. Herschel napoveduje nestanovitno vreme.

Novi grobovi

† Slavko Markovič. V nedeljo je umrl Slavko Markovič, ekspeditor uprave »Slovenec«, kjer je pridno in vestno služboval pet let. Zahrbna bolezen na pljučih ga je mučila že dalj časa in pred nedavnim se je vrnil iz zdravilišča, kjer je navidez okrevail. V nedeljo pa se mu je zdravje nenadno poslabšalo, tako da je na večer izdihnil. Pogreb najnega bo v torek ob pol 4 popoldne iz kapelice sv. Krištofa na Zalah, Materi, bratom in sestram našega iskreno sožalje, rajnemu Slavku pa naj sveti večna luč!

† Nežka Sušnik. V 56. letu starosti je na Sveti dan, 25. decembra 1942, mirno v Gospodu zaspala Nežka Sušnik iz Blagovice pri Kamniku. Težko operacijo in dolgotrajno ter mučno bolezen je voljno in nad vse potrpežljivo prenašala. Bila je dolgoletna uslužbenka Kolinske tovarne v Ljubljani in pri tovarišicah ter predstojnikih splošno priljubljena. Dolgo let je bila tudi naročnica našega lista. Pokopali so jo v nedeljo 27. decembra na pokopališču pri Sv. Križu. Naj ji sveti večna luč!

† Marija Golob. V nedeljo je umrla v Ljubljani gdč. Marija Golob. Pokopali jo bodo v torek ob 4 popoldne iz kapelice sv. Jožefa na Zalah. Naj počiva v miru, vsem njenim dragim naše sožalje!

† Pavla Frantič. Pred prazniki je v Ljubljani umrla gospa in mati Pavla Frantič roj. Štrancar. Pokopali so jo 26. t. m. Sv. maša zadušnica ob 31. t. m. v župni cerkvi sv. Frančiška v Šiški ob 6.30. Naj počiva v miru, njenim dragim naše sožalje!

Nov Dickensov roman v slovenščini!

V zbirki »Naša knjiga« je prvak izšel L del našega draga znanca, nesmrtnega Charlesa Dickensa

Doritoval najmlajša

Roman o uboštvo in bogastvu

Delo globokih odkritij, zanimivih zapletov. Umetnina vedrine in optimizma, edinstveno v svetovni književnosti.

Roman je prevedel Mirko Javornik 484 strani. Eleganten vezan v opremi arhitekta Gajška. Za nenaročnike je cena L 75.

Založba LJUDSKE KNJIGARNE v Ljubljani, Pred škofi, o 5

soka okoli 0,6 cm. Padavin je bilo do jutraj 0,3 mm. Jutranja temperatura je padla pod ničlo v nedeljo, na dan Janeza Evangelista, ko je bila jutraj -1,2, v ponedeljek pa -1,6. Barometer se znova dviga in je v ponedeljek dosegel 771,7 milimetra. V ravnini je to prvi snež, ki je obležal. Za 17. novembra ponoči je začelo snežiti. Bile so prav zgodaj jutraj pobeljene vse strehe v mestu in okolici. Tudi po ravnini so se takrat opazile bele, snežne lise. Ta snež je bil zelo moker in je naglo izginil, ko je jutraj zavel topel veter. Mnogi takrat niti opazili niso, niti niso vedeli, da je snežilo.

— Za novoletno darilo kupite svojim prijateljem in znancem, posebno pa gospodinjam svojim družinam izvod naše »Družinske pratike« za leto 1943. Zelo boste ustregli vsakemu obdarovancu. Izvod stane le 2 liri.

— Razstava v Jakopičevem paviljonu, kjer razstavljajo slikarji Mušič, Sedej in Zonič, bo odprta ta teden in nanjo vse ljubitelje umetnosti opozarjamo!

— Novi težaji književnosti, stenografije, strojepisa, jezikov itd. se prično 7. januarja. Posebni oddelki tudi za dijake, priporočljivo zlasti za one, ki letos ne obiskujejo državnih šol. Informacije in prijave od 2. januarja dalje. Učnina zmerna. Prospekti na razpolago: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15.

Ljubljana

Božičnica v mestnem zavetišču za onemogle v Japljevi ulici

Božičnica v mestnem zavetišču za onemogle v Japljevi ulici je že stara navada, zato so sveti večer mestni oskrbovanci tudi letos obhajali z vso slovesnostjo, saj je vendar v tem domu ljubljanske človekoljubnosti najstarejša generacija ljubljanskega prebivalstva in živa tradicija starih običajev in navad. Tudi župan, general Leon Rupnik, ni pozabil na ta praznik miru in je svoje varovanje obiskal ter jim voščil blagoslovljene praznike z vso toploto. Prinesel jim je seveda darila za pribojček, da je bil sveti večer tudi tudi vesel, ko so se res razveseljene ženske sladkale z bonboni, starčki so si pa privoščili cigarete in druge dobrote. V spremstvu načelnika mestnega socialno političnega urada dr. Antona Kodreča, priljubljene hišnega zdravnika, mestnega fizika dr. Mavrečija Rusa in hišnega upravitelja Jožeta Langusa je župan s prazniku primernimi besedami pozdravil okrog jaslice zbrane varovance ter spregovoril z vsakim prijazno besedo, nato je pa obhodil vse prostore zavoda in voščil blagoslovljen božič in srečno novo leto tudi najbolj nemogli in najbolj starim, ki ne morejo več iz postelje. Po vsem zavodu so odmevale starodavne božične pesmi in povsod je zavladovala res odzračna zadovoljnost, na vseh obrazih se je odražala iskrena hvaležnost. Posebno je župana zanimalo, kako so varovanci zavetišča oskrbovani ter je v kuhinji, pekarni in v shrambah z veseljem ugotovil najlepši red, da je lahko odkritosrečno pohvalil dobre redovnice, ki s pravo ljubeznijo skrbje za svoje varovance.

Zahvala društva »Dom slepih« v Ljubljani

Društvo »Dom slepih« v Ljubljani se spominja z veliko hvalečnostjo ob koncu leta svojih podpornikov in prijateljev njegovih slepih varovancev. Skrb za šoli odrasle slepce je bila v novih razmerah postavljena pred nove, a prejšnjim podobne naloge.

Odbor je našel za odrasle slepce, ki nimajo v svoji domovinski občini pravega doma in primerne zaslombe, blagodejno zavetje v prijaznem Domu Marije Srednice v Smartnem ob Savi. Za te slepce bo plačevalo društvo popolno ali vsaj delno oskrbovalnino. Tudi Pokrajinski zavod za slepe šolske dece v Kočevju je sprejel nekaj odraslih na račun našega društva.

Sprejem zastopnikov odbora pri Eksk. Visokem komisariju v septembru l. 1941. nas je že prepričal o tem, da je oblast naklonjena društvu. Eksk. Grazioli se je toplo zanimal za želje deputacije in za položaj skrbstva za slepce ter obljubil svojo pomoč. V tekočem letu se je obratila odbor v več zadevah na Visoki komisariat in našel vso potrebno oporo, za katero se mu najlepše zahvaljuje.

Zahvaljuje se tudi vse gospod in gospodičam, ki so v tem letu dovršile za slepečevsko

knjižnico svoje delo. Bilo je črko za črko ročno pretiskanih v Brailleovem točkopisu zopet nekaj slovenskih leposlovnih in nabožnih del, založenih doslej le v črni tisku.

Prisrčno zahvalo izreka tudi tisku, ki je brezplačno priobčeval društvene članke in mnogo pripomogel k lažjemu usode naših slepcev, ter vsem tistim, ki so na kateri koli način prispevali k društvenim ciljem bodisi v moralnem ali materialnem pogledu.

Naposled se obrača odbor s prošnjo do vse javnosti, da mu ohrani svojo naklonjenost tudi v bodoče ter društvu z razumevalnim sodelovanjem prisloži na pomoč.

Naj bi se ob močni podpori pokrajine in občin meščani in kmetje vedno zavedali svoje dolžnosti in napravili s krstvene naprave ter skrbeli, da bi se razširjale in urejevale po najboljši človekoljubnih, strokovnjakih in pedagoških načelih, tako da bodo nam v ponos in slovenskim slepcem v največjo korist.

Odbor društva »Dom slepih«.

I V četrtek 31. decembra bodo ob 7 po vseh cerkvah v Ljubljani sv. maše. Verniki bodo pri teh mašah prosili, da bi Bog blagoslovil pobožnost petih prvih sobot, ki se bo začela dne 2. januarja prihodnjega leta.

I Slovensna maša zadušnica za pok. Maro Pirčevho bo v sredo 30. t. m. ob 7 v župni cerkvi sv. Jakoba.

I Zavreži »Trije kralji« store na sveti večer dobro delo, ki jih zveličuje kar po vrsti. Jurco pride samo svetovito delo iskat, ob Marijinem znamenju, z Marijino pomočjo se reši Grega hudice, kateremu se je prodal, rešen umre. Tinač pa krene na pot dobrote, ko stori Mariji dobro delo s tem, da jo odnese do križa na razpotje. Pridite in poročali bomo tudi mi v duhu v božičnem času s tremi kralji. »Tri kralje« bo uprizoril Rokodelski oder na novega leta dan 1. januarja ob pol 5 popoldne. Vstopnice se dobe v društveni pisarni, Petrkova 12-1, desno.

I ZA NOVO LETO SE SPOMNITE NABEDNEJŠIH — SLEPIH! DARUJTE DRUŠTVU SLEPIH!

I Za novo leto pripravlja ljubljanska Frančiškova mladina svojim prijateljem prelepo božično veselje. Križarji in Klarice bodo na ta dan in v nedeljo 3. januarja ob 4 popoldne v frančiškanski dvorani zaigrali p. Krizostomovi igrice »Mali Jezus je prišel« in »Začarani kraljevska otroka« ter Boonovo deklisko zborovsko igrice »Sv. Cecilija«. Ta božični nastop vam bo nudil ljubko duhovno radost v tegobnih dneh in prisrčno veselje vašim malim. Vstopnice so v predprodaji pri Šfiligolj, Frančiškanska ulica.

I Smrtna nesreča. Kronika nesreč je za božič zaznamovala tragično smrt vestnega železničarja in dobrega družinskega očeta. V Mostah v Tovarniški ulici stanujoči železničar, 50 letni V. Otolani, je bil na glavnem tovornem kolodvoru zaposlen pri premikanju tovornih vlakov. Padel je pod vozove tako nesrečno, da mu je kolosje odrezalo glavo ob vratu. V nedeljo popoldne je bil pogreb tako tragično umrlega železničarja. Pogreba se je udeležilo veliko število železničarjev in zastopnikov železniške uprave. Pokojni Otolani zapušta ženo in dva nepreskrbljena otroka. — Bodj mu ohranjen trajen spomin! Družini naše sožalje!

I Razne nesreče v Ljubljani. Pri mestnem pogrebem zavodu uslužbenega Antona Aleša je na Stefanovo konj brenil v treh. Dobil je hude no tranje poškodbe. — V Cernetovi ulici stanujoča zasebnica Katarina Hrastarjeva je padla in si zlomila levo nogo. — Nenavadno poškodbo je do bil Albert Praprotnik, 11 letni sin tramvajškega nameščena. Pri rezanju kruha se je močno uredal in so ga morali odpeljati v bolnišnico.

I Razstava našega priznanega slikarja Frančeta Pavlova v galeriji Obersnel bo odprta samo še do vključno 1. januarja. Opozarjamo občinstvo, da je razstava odprta tudi v popoldanskih urah.

I Spored violinskega koncerta, ki ga bo izvajal violinist Jurij Gregorc v sredo 30. decembra ob 13 v mali filharmonični dvorani: 1. Corelli: La Follia; 2. Bach: Fuga v g-molu iz prve sonate za violino-solo; 3. Wieniawski: Koncert v d-molu; 4. Gregorc: Rubato appassionato; 5. Čajkovski: Melanholična serenada; 6. Paganini: Capriccio št. 20. Pri klavirju bo pianistka Marta Bizjakova. Na prvi samostojni koncert domačega umetnika opozarjamo vse naše koncertno občinstvo. Violinist Gregorc je absoluten šlaisove šole na naši Glasbeni akademiji. Že nekaj let se udelejuje kot učitelj violine na šoli Glasbene Matic. Priznan je tudi kot skladatelj modernejši smeri. Vstopnice za koncert so v predprodaji v knjižarni Glasbene Matic.

I Učite se strojepisja! Novi eno- in trimesečni tečaj se prično 7. januarja. Najuspešnejša desetprstna učna metoda. Specialna strojepisna šola! Največja moderna strojepisnica, raznovrstni stroji. Učnina zmerna! — Posebni tečaji tudi za književništvo, stenografijo, italijansko itd. Informacije in prijave od 2. januarja dalje. Novi prospekti s slikami na razpolago: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15.

I Semenski krompir iz Danske. Tvrda Sever & Komp., Ljubljana, obvešča vse tiste, ki so naročili ta krompir pri Mestnem gospodarskem uradu, da se nahaja isti že na potu iz Danske in bodo vagoni krompirja prihajali postopoma v Ljubljano. Prva pošiljka prispe že po božiču. Gospodarski urad bo takoj po prazničnih razglasil, kdaj bo delil nakaznice za krompir.

I Iz zemljiške knjige. Do 20. t. m. je zemljiško-knjižni urad okrajnega sodišča zaznamoval 24 kupnih pogodb za kupno vrednost 1.410.382 lir. V tem letu je bilo doslej zaznamovanih 453 kupnih pogodb za vrednost 25.707.000 lir. V decembru je bila v okolici prodana neka zemljiška parcela za 542 lir. V mestu so bile izvedene nekatere večje zemljiškooknjižne transakcije. Je še vedno tendenca, da se cene nepremičninam zelo dvigajo. Tako je bila nedavno neka nepremičnina prodana za trikrat višjo vrednost, umlih je bila spomladi vredna odnosno cenjena. Sajo vic Josip, posestnik in mizarski mojster v Ljub-

Gledališče

OPERA. Torek, 29. decembra: Zaprtó. — Sreda, 30. decembra ob 19: »Sestra Angelika«, VII. simfonija. Premiera. Red premierski. — Četrtek, 31. decembra ob 18: »Slepa misel, Opereta. Izven.

Nova vzpostavitev v operi. V sredo bo premiera Puccinijeve enodjanske »Sestra Angelika« in Beethovnova 7. simfonija, pod taktirko dirigenta Neffata. Glavne partije: Heybalova, Poličeva, Golobova, Režija in scena: R. Primožič. Koreografija VII. simfonije je člana Maksa Kirbosa, ki bo debutiral s tem delom kot koreograf. V njem bo tudi kot pesalec nastopil s svojo ženo Ireno. Kot solisti plešejo še: Bravničarjeva, Japljeva, Remškarjeva in Pogacar.

DRAMA. Torek, 29. decembra ob 16.30: »Gradbenik Solnes. Red Tsek. — Sreda, 30. decembra ob 16.30: »Očec, Red Sreda. — Četrtek, 31. decembra ob 16.30: »Ples v Trnovem. Izven.

H. Ibsen: Gradbenik Solnes. Drama v treh dejanjih. Osebe: Solnes — Levor, Alina — Marija Vera, Hilda Wanglova — Mileva Ukmar — Boltarjeva, dr. Heral — Rastresen, Knut Brovik — J. Kovič, Bagdan Brovik — Verdonik, Kaja Foslijeva — Simčičeva. Režija — Marija Vera.

Naznanila

ROKODELSKI ODER. Novo leto, 1. januarja ob pol 5: »Trije kralji«. — Nedelja, 3. januarja ob pol 5: »Trije kralji«. — Sreda, 6. januarja ob 3: »Trije kralji«. — Predprodaja vstopnic vsakokrat na dan predstave od 10 do 12 in dve uri pred pričetkom v društveni pisarni, Petrkova 12-1, desno.

RADIO. Torek, 29. decembra 1942-XXI. 7.30 Laska glasha — 8. Napoved časa — Poročila v italijansčini — 12.30 Ploče — 12.30 Poročila v slovenščini — 12.45 Opera glasha — 13. Napoved časa — Poročila v italijansčini — 13.15 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini — 13.20 Godba Kr. Karabinierjev, vodi dirigent Luigi Cirenei — 14. Poročila v italijansčini — 14.15 Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sijanee — Simfonična glasha — 15. Poročila v slovenščini — 17. Napoved časa — Poročila v italijansčini — 17.10 Pet minut gospoda X — 17.15 Komorna glasha — sodelujoče sopranistka Ines Alfani Telini, violinist Vittorio Emanuele in pianista Giorgio Favaretto — 19. »Govorimo Italianško«: poučuje prof. dr. Stanko Lehen — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Valček — 20. Napoved časa — Poročila v italijansčini — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini — 20.45 Tipična glasha — 21. Lirična prireditve družbe ETAR: PUCCINI: Tosca — V odmorih: A. NICOTERA: Pogovor s Slovenci — Poročila v italijansčini.

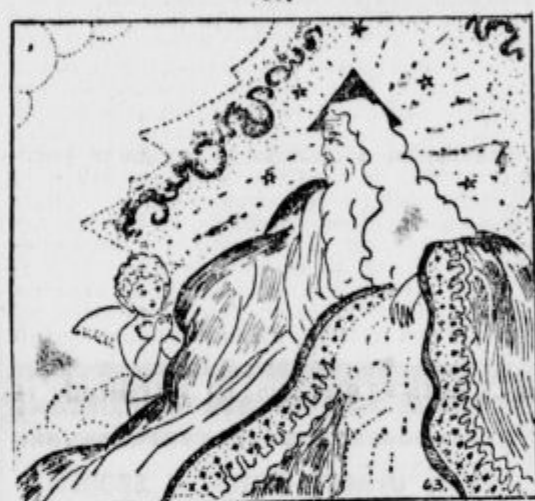
LEKARNE. Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Blewiesova cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62 in mr. Gartus, Zaloška cesta 47.

POIZVEDBE. 23. decembra je bila izgubljena od Ljudske knjižarne do semenišča črna listnica z denarjem in fotografijami. Poštenega nadjatelja prosim, da to izroči v upravi »Slovenec« pod št. 161.

FANTEK V NEBESIH

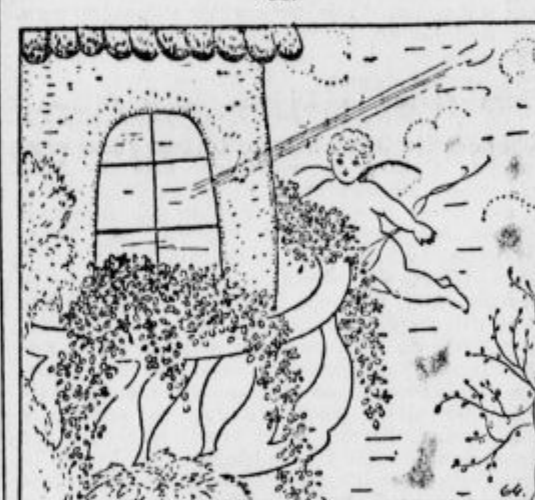
TEKST IN SLIKANICE: DAGMAR KACER

63.

BOG JE VZDIGNIL SAMO SVOJO DESNICO IN REKEL: »TVOJA ŽELJA NAJ BO USLIŠANA! RADUJ SE BREZ SKRBI V MOJEM KRALJESTVU!«

64.

ANGELČEK JE OD BOGA OČETA POHITEL NA ZEMLJO NA OBISK K SVOJI MAMICI. KAKO SE JE ČUDIL, KO JE SLIŠAL MAMICO PETI PESMICO, KAKOR JO JE SVOJ ČAS NJEMU.

Ijani, Škofja ulica št. 25, je prodal Angeli Grabrijanovi, trgovčevi ženi v Ljubljani, zemljiško parcelo št. 335/2 travnik k. o. Trnovsko predmestje v izmeri 1039 m² za 35.000 lir. — Galle Ernest, veleposesnik, Ljubljana VII, Vodnikova cesta št. 43, je prodal Berniku Valentinu, trgovcu v Ljubljani, Opekarska cesta št. 3, parcele št. 334/1, 334/2, njivi, in št. 335/1, pašnik, kat. obč. Zgornja Šiška, ki so sedaj dobile skupno številko 334/6 iste k. o., v skupni izmeri 539 m² za 23.000 lir.

MALOMBRA

KA MIRANDA

V vsakem oziru dovršen je bil nastop Betetta. — Mimi je pela Vidalijevo; v tej vlogi je ustvarila z dosedanjimi nastopi že tako izdelan lik, da si težko mislimo kako drugo moč na njenem mestu. — Tudi Polajnarjeva je kot Musetta imela lep uspeh. — S svojo igro je zavzel občinstvo župan, uspela sta pa tudi Anžlovar in Kristančič.

Dirigiral je Zebre Orkester je bil dober, sem in tja še vedno nekoliko močan v primeri s pevci. Debevec je v režiji poskrbel za pestrost in razgibanost, za kar je posebno v tej operi treba močno roko. Sceno je izvršil inž. Franz, za izvežbanost zbora se moramo zahvaliti Simonitiju. — Lahko pričakujemo, da bo »La Boheme« tudi v tej sezoni uspela. M. T.

Vokalno-instrumentalni koncert v Operi

Opera uprava je pripravila, lahko bi rekli: na tihem, lep večer vokalno instrumentalne glasbe, ki je privabil v Opero izredno veliko število poslušalcev. Sodelovali so: sopranistka Ksenija Vidalijevo, mezzosopranistka Elza Karlovčeva, tenorist Giorgio Sembri in baritonist Giuseppe Taddel. Samostojne orkestralne točke je izvajal in soliste spremljal operni orkester pod vodstvom Demetrija Zebreta. Koncert je imel dobrodelen namen: dohodki so bili namenjeni fondu Združenja gledaliških igralcev v Ljubljani.

Na sporedu je bilo 16 točk, od teh 3 orkestralne, druge deloma solistične za zgoraj imenovane glasove, deloma pa dуетne za sopran in tenor oziroma za sopran in bariton. Raren Bagnoli je »Legende« in Dvofakovega Slovanskega pleša št. 16 so bile vse točke odlomki oper raznih

skladateljev. Kakor je bil spored skrbno in smotno sestavljen, tako je bila tudi izvedba prvovrstna. Posebno pozornost je občinstvo posvetilo obema gostoma, Sembriu in Taddieu, od katerih je prvi nastopil v petih točkah, drugi v šestih. Posebno v Taddieu smo spoznali pevca izrednih zmožnosti in izredne kulture, ki je glasovno kot interpretacijsko na višku. Ima polnozvočen, v vseh legah izenačen glas, ki ga mojstrsko obvlada; kako zna iz neznatnih početkov stopnjama dosežati učinkovite viške, kako zna vsakokrat za deti situacijo, koliko podrobnosti je pokazal v dinamičnem videti je tudi, da ima za seboj najbrž veliko prakse. — Tudi Sembri ne zaostaja v tehnični dosti za Taddieu, le da v primeri z njim glasovno ni tako obdaren. Je pa glede na to, da je prvovrstnih tenorjev v resnici zelo malo, pevec, ki bi ga bilo vsako gledališče veselo. Za svoje izvajanje je žel veliko odobravanje. — Elza Karlovčeva je, kot smo imeli priliko ugotoviti že ob drugih njenih nastopih v naši Operi, prvovrstna altistinja zelo obsežnega in polnega glasu. Tako bogonarajeno umetnico bi bilo odveč analizirati in ocenjevati, treba jo je samo slisati. — Tudi Vidalijevo se je s svojim svetlim, zvočnim sopranom lepo uveljavila, naj bo to v samostojnih točkah ali v dvospevih. Tako so domače moči vredno stale ob strani gostom in so dostojno predstavile našo domačo pevsko umetnost. — Tudi orkester je svojo nalogo dobro opravil, le da je bil ponekod v primeri s solisti za spoznanje premočan.

S tem večerom je operna uprava občinstvu zelo ustregla, saj je bila to za Ljubljance novejši; podobnih prireditev bi bili poslušalci tudi v bodoče veseli. M. T.

Dotrpel je po daljšem bolehanju naš ljubljani papa in stari očka, gospod

Dragotin Štrucelj

častni konzul Portugalske in bivši carin, posrednik

Pogreb draga pokojnika bo v torek, dne 29. decembra 1942, ob pol treh popoldne v Zal, kapelice sv. Jakoba, na pokopališču k Sv. Križu. Sveta maša zadušnica bo darovana v sredo, dne 30. decembra 1942, ob pol osmih zjutraj v farni cerkvi sv. Frančiška.

Ljubljana, dne 27. decembra 1942.

Zalujoča soproga, otroci in ostalo sorodstvo.

115 Hermežanov na domačem turnirju

Šubert — prvak božičnega turnirja z belo žogico — V damski skupini so nastopile samo 4; vrstni red med juniorji: 1. Trošt, 2. Tušar, 3. Marolt

Ljubljana, 28. decembra.

Mladina, ki se veseli o božiču drsanja in sankanja, letos ni prišla na svoj račun. Zima je pritičila šele zadnje dni, sneg pa je začel naletavati šele včeraj. Tako smo bili tokrat brez zimskega športa, vendar ne brez športnega sporeda. Zato so poskrbeli agilni Hermežani, ki so priredili v svoji klubski dvorani pri Mikliču turnir družabne športne igre — namiznega tenisa. Ko že ni bilo bele opojnosti ali kaj podobnega, so se mladi ljudje odločili za igro z belo žogico. Udeležba je bila presenetljivo lepa, čeprav je bil turnir namenjen le članom športne sekcije Hermesa. Prijavilo se je 50 igralcev I. razreda, 45 II. razreda, 16 juniorjev in 4 dekleta.

Ko smo obiskali Hermežane pri »delu«, smo bili pričrta živahna navijanja in pestrrega vrvenja in se rada odzvala klubskemu povabilu za tekme za prvenstvo. K temu so pripomogle tudi lepa darila, ki so bila razstavljena na mizi in namenjena najuspešnejšim igralcem. Tam smo videli posrebljen pokal, stensko ogledalo, bombonijere, knjige, pisane potrebščine, denarnice in podobno. V prvi vrsti je šlo kajpada za čast, kakor se epodobi med športniki, nagrade pa so tudi na svoj način vzpodbujale podjetne igralce k delu.

V razredu najboljših ali med seniorji se je potegovalo 50 fantov za naslov klubskega prvaka. Začeli so že na Stefanovo. Do prvega presečenja je prišlo v igri med Strojnikom in med Šubertom. V prognozah so vsi stavili na izkušnega Strojnika, Šubert pa jo je zagodel po svoje in odločil igro v svojo korist. Prav zaradi te zmage je imel pri nadaljnjem nastopu lepo številno opazovalcev okrog zelene mize. Pohvaliti moramo tudi Dularja, ki je odpravil Milanoviča. Po daljšem tekmovalstvu so prišli v seniorski finale naslednji: Bogataj, Poženel, Šubert in Dular.

Posamezne igre v razredu najboljših so potekle takole:

Bogataj : Dular 21 : 18, 21 : 17
Šubert : Poženel 21 : 15, 16 : 21, 21 : 19
Poženel : Dular 21 : 17, 19 : 21, 16 : 21
Bogataj : Šubert 19 : 21, 21 : 14, 15 : 21
Bogataj : Poženel 21 : 14, 14 : 21, 21 : 12
Dular : Šubert 8 : 21, 15 : 21.

Tako si je Šubert, ki se je izkazal že na sobotnih predtekah, priboril naslov klubskega prvaka. Vrstni red naslednjih je tale: Bogataj, Dular, Poženel, Strojnik, Berce, Kastelic, Milanovič, Učar itd.

Udeležba v ženski skupini je bila nepričakovano pičla; nastopila so samo štiri dekleta. Tehnično znanje, ki so ga pokazala dekleta v ravnanju s te-

niškim loparjem, je še pičlo in zelo zaostaja za znanjem moških tovarišev. Precej zanimiva je bila partija med Sterletovo in Briljevo, ki je imela prednost favoritinje. Izid je bil 21:7, 19:21 in 21:18 v korist Sterletove. Sterletova je zmaga med dekleti, druga je bila Briljeva, tretja Keržetova, četrta pa Smercerjeva.

V II. razredu je nastopalo 45 igralcev, deloma nadarjenih in precej izurjenih, deloma pa se začetnikov. V končni igri je nastopil Berce proti Šubertu in si tako priboril prvo mesto. Vrstni red v II. razredu je tale: 1. Berce, 2. Šubert, 3. Ciglič.

Tudi 16 juniorjev se je živahno udeleževalo v svoji skupini. To so bili fantje do 16. leta. Pohvaliti moramo Trošta, ki ima toliko odzivnosti, da se bo lahko razvil po vztrajnem treningu v dobrega tekmovalca. V končni borbi se je spogledal s Tušarjem in ga odpravil z 21:18, 19:21 in 21:16. Po končanem turnirju so razglasili tale vrstni red juniorjev: Trošt, Tušar, Marolt, Pičman.

Zeljeznici moramo priznati, da se jim je posrečilo vzbuditi lepo zanimanje za igro z malo žogico. Odkar imajo primerno dvorano, so priredili več nastopov, ki so se odlikovali po dobri organizaciji in številni udeležbi. Višek so dosegli vsekakor včeraj, ko se je zbralo 115 tekmovalcev iz lastnih vrst. Po končani prireditvi so jim razdelili spominske nagrade, ki jih naj vzpodbujajo k prijetnem, pa tudi vzgojnem športnem udeleževanju.

13. kolo državnega prvenstva Fiorentina : Livorno 4:3

Čeprav je Livorno izgubil obe točki, je ostal na vrhu razpredelnice

Državno nogometno prvenstvo je dogodek, ki ga tudi v inozemstvu spremljajo z velikim zanimanjem. 16 izvrstnih moštev se bori za naslov državnega prvaka. Doslej so igrali že 13 tednov po vrsti, bitka pa se bo vlekla in nadaljevala vse do začetka poletja. Prvenstvo je letos tem bolj zanimivo, ker so vodstva klubov pregrupirala svoje enajstorce in le počasi prihaja na dan, katero vodstvo je imelo pri tem srenejšo roko.

Livorno, ki ga trenira Fiorentini, je presenečal letos s sijajno igro in se vzpenjal od uspeha do uspeha. Šele v zadnjem času se je posrečilo nekaterim, da so mu odgrizli prve točke. Tako je bilo tudi včeraj, ko je gostoval Livorno v Firenzi. Bitka z usnjato igračo, ki so jo tam gledali, je morala biti hudo živahna, kakor sodimo po izidu 4:3 v prid Fiorentini. Livorno je bil torej ob obeh točkah; pa na kljub temu ostal še na vrhu razpredelnice z zalogo točk, ki si jo je nabral v prvi tretjini tekmovalca.

Najuspešnejši med vodilnimi je bil včeraj Juventus. Nastopil je v Rimu in odpravil državnega prvaka preteklo sezone (Romo) z 2:1. Tako ima Juventus sedaj že 17 točk in zaostaja za eno samo piko za vodilnim Livornom. Po 13. tednu držav-

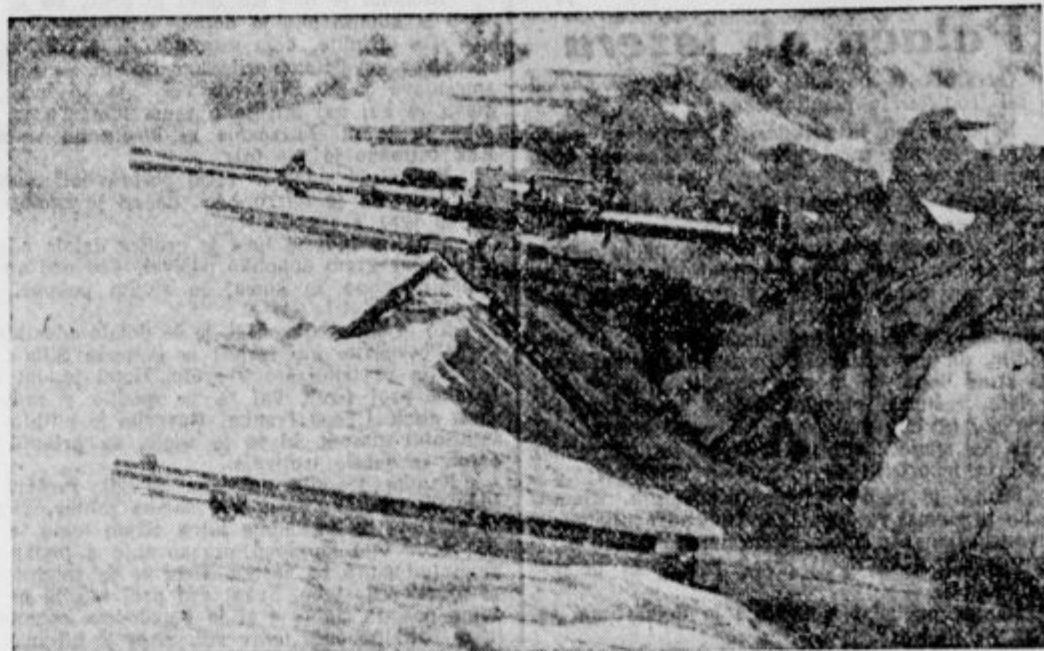
Iz dela in življenja - od tu in tam

Iz Gorizije

Smrt znanega vinorejca. V sončnem Viesnovico, kjer raste zlahka trta in zori zlata kapljica, je pred tedni po daljšem bolehanju odšel v večnost trden gospodar in znan vinorejec g. Anton Sirk, star približno 70 let. Z neumornim, treznim delom si je ustvaril pomenen dom. Njegova klet je slovela daleč naokoli in njegova sladka rebulca je bila znana tudi v Ljubljani, kjer je imela med ljubljanci mnogo iskrenih prijateljev. Neugnanemu možu, ki je bil vedno na nogah in je vedno tuhtal in skrbel, naj bo lahka njegova domača gruda!

Z Gorenjskega

Črnuče. Na sveti dan popoldne ob 4 smo pokopali g. Rotarja Pavleta, posestnika iz Podboršta št. 6. Pokojni si je šel pred kratkim

Italijanski saharški oddelki v borbenih položajih na jugu libijske puščave

nega prvenstva se je zgodilo prvič, da je postalo na vrhu razpredelnice že tesno: čeprav je med Livornom in Juventusom le točka razlike, je tu še nekdo, namreč Torino. Enajstorka Torino, ki je včeraj remizirala z Laziom in si spet opomogla s polovičnim izkupičkom, ima boljšo razliko golov in je tik za Livornom.

Roma je letos hudo zaostala, trenutno je na 12. mestu, kjer deli usodo z Barijem, lanskim prvakom v B razredu. Še večja smola se drži Benečanov, katerih ime je blestelo preteklo sezono na prvem ali drugem mestu, letos pa je na drugem mestu od zadaj. V pohvalo Benečanov pa moramo zabeležiti in poudariti, da so včeraj odpravili Bologno z 1:0. Triestina je igrala doma in je izgubila igro z Genovo z 0:1.

Podrobni izidi 13. kola so bili naslednji:

Genova: Liguria: Atalanta 3:0

Torino: Torino: Lazio 2:2

Beneške: Venezia: Bologna 1:0

Milan: Milano: Bari 3:1

Vicenza: Vicenza: Ambrosiana 2:2

Florenza: Fiorentina: Livorno 4:3

Rim: Juventus: Roma 2:1

Trieste: Genova: Triestina 1:0

Vrstni red moštev in točke: Livorno 18, Torino in Juventus po 17, Ambrosiana in Genova po 15, Lazio, Milano in Fiorentina po 14, Atalanta 12, Liguria 11, Roma in Bari po 10, Triestina in Venezia po 9, Vicenza 7.

Prijateljem nogometnih rezultatov dodajamo še včerajšnje izide v B razredu: Savona: Cremonese 1:0, Pescara: Udinese 2:2, Pisa: Siena 4:1, Pro Patria: Palermo Juve 1:0, Fanfulla: Novara 3:1, Alessandria: Mater 3:1, Modena: Padova 2:0, Brescia: Spezia 3:2, Napoli: Anconitana 3:0.

Iz Hrvaške

Sprejem častnikov v hrvaškem prosvetnem ministrstvu. Pravosodni minister NDH dr. Mil Starčević je pred kratkim priredil velik sprejem za hrvaške in inozemske častnike. Pri tej priliki je številnim zbranim gostom govoril o poteku vojnih dogodkov v Sredozemlju šef italijanske vojaške delegacije v Zagrebu in vojaški odposlanec pri italijanskem poslanstvu v Zagrebu polkovnik Re.

Ustaski sestanki v NDH. V zadnjem času je bilo v NDH zopet več ustaskih sestankov, na katerih so govorili posamezni hrvaški ministri. Na shodu v Vukovaru je govoril notranji minister dr. Nikšić, v Dugem Selu zunanji minister dr. Lorković, v Karlovcu zopet notranji minister dr. Nikšić, v Veliki Mlaki prosvetni minister dr. Starčević, v Zemunu pa veliki župan dr. Peter Gvozdić.

Nov župnik v Krapinskih Toplicah. Za župnika v Krapinskih Toplicah je imenovan Vinko Komerički, dosedanj župnik v Desiniču.

Finančni sporazum med NDH in Nemčijo. V hrvaškem zunanjem ministrstvu so pred dnevi podpisali hrvaško-nemški finančni sporazum, s katerim bodo preprečili dvakratno obdavčenje direktnih davkov ter uredili vsa vprašanja, ki se nanašajo na finančno službo med obema državama.

Božičnica podpornih akcij »Pomoč«. Hrvatska podporna akcija »Pomoč« je pred božičnimi prazniki poslala predsedstvu škofijskih konferenc znesek 600.000 kun kot svoj prispevek za najpotrebnejše vernike. Muslimanski verniki so dobili od »Pomoči« za bajramske praznike podporo 400 tisoč kun, prosvetno ministrstvo pa en milijon kun za nabavo oblek in čevljev najpotrebnejšim učencem.

Iz Srbije

Nedićevo oporozoilo Srbom. V nedeljo, dne 22. decembra je zopet govoril srbski ministri predsednik Nedić ter je ponovno svari srbsko ljudstvo pred nepremišljenimi dejanji. V svojih izjavah je ostro napadel vse notranje in zunanje motilce miru in reda na srbskem področju ter jim je napovedal neizprosno borbo. Med drugim je dejal, da za rešitev in ohranitev srbskega ljudstva ne sme biti nobenega polovičarstva. Zato bodo po njegovi zapovedi vsi rušilci miru in reda neusmiljeno iztrebljeni in uničeni. Svoj govor je zaključil z napovedjo: »Če bo treba reševati srbsko ljudstvo in braniti ter varovati njegov obstoj, sploh ne bom vprašal kako velike naje bodo žrtve za to in tudi ne, kdo bo ta žrtve, ker je rešitev domovine vrhovni zakon, katerega bom izvajal z vso poslednostjo in podrobnostjo.«

Ustanovitev nove bolniške blagajne v Srbiji. Za področje nemškega vojaškega poveljnika v Srbiji so pred kratkim ustanovili v Belgradu nemško bolniško blagajno, ki bo poslovala za vse nemške državljane, ki so zaposleni na tem ozemlju.

Dotrpela je, spravljena z Bogom, dne 24. decembra, ljubljena žena, zlata mamica, gospa

Pavla Franetič roj. Štrancar

Pokopali smo jo v soboto, 26. dec.

Zahvaljujemo se vsem za izražena sožalja ob prebriski izgubi, darovalcem cvetja in ki so blagopokojno spremili na njeni zadnji poti.

Sveta maša zadušnica bo brana v četrtek, dne 31. decembra 1942, v župni cerkvi sv. Frančiška v Šiški ob pol 7 zjutraj.

Ljubljana, dne 27. decembra 1942.

Anton, soprog,
Milena, Zvonko, Anica, Marija,
otroci

Dotrpela je, previdena s sv. zakramenti, naša ljuba sestra, tetka in svakinja, gospodična

MARIJA GOLOB

Pogreb predrage pokojnice bo v torek, dne 29. decembra 1942, ob 4. uri popoldne z Jal. kapele sv. Jožefa, na pokopališču k Sv. Križu. Sveta maša zadušnica bo darovana v župni cerkvi Marijinega Oznajenja v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 27. decembra 1942.

Vilma, sestra; Pavel, brat; dr. Šemrov Fran. svak;
Franjo in Majčica, nečaka — in ostalo sorodstvo.

TOMAŽ POKLUKAR:

BELE ZVEZDICE

»Vse to bom jaz dobil — zemljo, gozdove, dom, živino — Andrej pa je šel praznih rok z doma: pohištvo, to je vse, kar ima. In Matevž? Če Bog da, bo končal študije in dobil službo, bo pa še dolgo čakal, predno bo zlezal na zeleno vejo. Hudo rad ima tisto Majdo — najbrže je res lepa in dobra — ko že sedaj sanja o poroki in svojem domu. Ne, v podstrešju ne bo hotela stanovati z njim. Matevž bo moral kaj dobiti, da ga ne bodo morile skrbti, ko bo zagledal svojega prvorojenca. Z njim bo tako kot pri Ančki: predno bo minulo deset let, bo hiša polna otrok.«

Na vse to je mislil Ciril in se je gnil. Vozil je les k žagi ter se veselil dneva, ko bo predlagal očetu: »Toliko daj Andreju, toliko Matevžu in tole primakni še Ančki. Mi imamo dovolj, hvala Bogu.« Tako je teklo življenje pri Andraževih do zadnjega četrta v marcu. Bil je že večer, ko so pričakovali Cirila. Hlapec, ki je prispel s prvimi sanmi, je vedel povedati, da bo Ciril »kaj za njim«. Ko ga še ni bilo, ko je odzvonilo večno luč pri Sv. Lovrencu, je začelo očeta Andraž skrbeti. Zdal pa zdaj je stopil na prag in prisluhnil, ne bi li slišal cingljanje njegovega konja. »Kaj ga neki zadr-

žuje?« mu je brnelo po glavi. Postajal je vedno bolj nemiren, gledal je na uro ter čakal, da bi ga slišal na riži.

Nad Jarčevim vrhom se je vzpenjala luna, ko je krenil Andraž svojemu sinu naproti. Vse je bilo tiho, le svoje skornje je slišal, ki so krevsali zdaj po ktrtem kamenju, zdaj po ledu na kolo-vozu. »Moj Bog, daj da ga kmalu vidim, če ne znoim,« je prosil. Htel je navkreber, postajal in poslušal ter se spet vzpenjal z urnejšimi koraki. Zdal se mu je zdelo, da sliši konja.

»Cirillle je zaklical v temo ter prislonil dlani k ustom, potem pa k ušesom. Še enkrat je poskusil, klic pa se mu je spazil v rjojenje. Ujel je spet cingljanje; prav točno je razločil, da je gori neke njegove konj. Ves hropeč je hitel po riži navzgor, dokler ni razločil sence, iz katere so se pokazali obrisi konja.

Takrat so slišali pohorski gozdovi jok in tožbo, kakršna zajame moža le enkrat ali dvakrat v življenju ali pa nikoli. »Moj ljubi sint! Moj zlati otrok! Moj zvesti Cirill!« ga je klical; ta pa je ležal pod velikanskim tvorom in ni trenil z očesom. Tudi dihal ni več. Za hip se je skušal Andraž tolažiti z mislijo, da spi in sanja težke sanje; toda s svojimi

rokami je čutil mrzlo Cirilovo čelo in svoje solze je videl, ki so kapljale ob svetilki na ljubljani obraz. Nekaj velikega se je zrušilo v njem. Izgubil je sina, ki je bil vse življenje pri njem. Cirila, najzvestejšega sina.

Skušal je odrivati hlode, da ne bi tako težili na njegovih prsih, toda zaman. Ves se je tresel, ves je drgetal, v srcu pa je čutil bolečino, ki ga je stiskala in grabila ter težila k tlom. »Ah, moj Bog, zakaj nisi vzel mene in pustil življenje njemu! Kaj sem ti storil, da si mi vzel Cirila!« Vrsti podob se mu je prikazovala v duhu, ko ga je vedno iznova pobijala misel, da ne bo nikoli več govoril s Cirilom, ki bi naj prevzel grunt.

Klenil je na kolena, sklenil roke, se sklonil k nememu obrazu in začel glasno moliti: »Verujem v Boga Očeta, vse-mogočnega stvarnika nebes in zemlje...« Kdaj pa kdaj se je zaustavil. Videl je Cirilčka, ki se smehljaj, ko poskuša prve korake; ko nosi torbico čez ramena in hodi v žolo; ko hodi za plugom in pobira kamenje... »... ki je za nas trjavaj pot potli...« Naprej ni mogel moliti. Htel je klicati na pomoč, glas pa mu je običajl v grlu. Iznova je hotel privzdigniti zgornji hlood, vendar zaman, ker ni našel opore. Vedno bolj se mu je smilil sin, kakor da se živ posilja v grunta Andraževih.

Ostal je sam, brez vsake moči in pomoči. To je dobro vedel, da Cirilu ne more nikdo več pomagati. Razjokal se je iz globine srca; samo nemi gozd ga je slišal in konj, ki se je nemirno prestopal in pozvanjal v noč.

Ko sta prispela hlapec, sta ga našla na kolenuh, ko je že vdano molil... ki je za nas na križu umrl.« Mlajši je kriknil »Jezus, Marija!«, starejši pa ga je sunil s komolcem. Oče Andraž u ni pogledal. Pokleknila sta ter odgovarjala s slabotnim žalostnim glasom. Ko nista mogla več, je molil oče sam do konca, pokrival Cirila na čelo in vstal.

Tisto noč sta se Andraževa tako postarala, da nista nikoli več hodila vzravnana.

Usodna brzjavka

Matevž je bil med tem v planinah. Tam je vriskala njegova duša, zakaj vreme je bilo jasno, sren pa se je otajal le za par prstov. Naučil se je hitro in v hvali svoje dile, ki so ga nosile lahko kakor v sanjah.

Se je čutil v nogah divje smuke, še so ga bolele oči, ki niso mogle sprejeti vso svetlobo, ki se je prelivala od kotanjo do grebenov vse do modrega neba. Sonce ga je ožgalo, da so se ljudje ozirali za njim, ko je stopal po ulicah proti St. Petru. Spet je bil v mestu, spet je čutil trda tla pod nogami. Pravzaprav je bil v mestu samo s telesom; njegova duša je vasovala še neke visoko, kjer ni hudobije in zavisti, pa tudi ne vsakdanjih malenkosti. Dobro se mu je prilagel klobuk s telohom, pisana ruta krog vratu ga je delala še bolj veselega. Zavriskal bi, toda bil je spet med ljudmi, ki ti gledajo na prste.

Sedaj se bo umil in naspal, jutri pa bo obiskal svojega dekliča. Imel bo časa za njo, kolikor bo hotela, zakaj veli-

ko ji bo imel povedati: o ljudeh, ki jih je srečal v dolini, o snri, ki je zbežala v gozd, o koč, kjer so kurili vso noč in kuhali čaj, da jih ni zeblo, pa o smu-đeh, ki so žvižgale, da se je kadilo.

Doma ga je čakala brzjavka. »Ciril umrl — pogreb soboto — prid — oče.«

Matevžu so klecnla kolena, ves je prebledel, pri srcu pa ga je zabolelo. Bral je vedno iznova; misel je postajala vedno težja.

Sedel je za mizo in gledal topo pred se. Z bliskovito naglico se mu je prikazovala vrsta ljudi: Ciril, ki leži na parah s sklenjenimi rokami, oče, mati, Andrej, Ančka; tudi sebe je videl zraven. Vso družino. Potem se mu je vsiljevala vrsta vprašanj: kako se je to zgodilo, kdaj... zakaj... ali je res...? Spomnil se je, kako sta se poslovila na postaji pri Sv. Lovrencu. Stotak, ki mu ga je takrat stisnil v roko, ga je zabolel iznova. Čutil je, da se je zgodilo nekaj nepopisno velikega. Na vrzel, ki je nastala v Andraževem rodu, se pravzaprav ni spomnil.

Ko se je predramil iz bolečine, se je domislil, da mora s prvim vlakom domov. Danes so ga pokopali; morda tudi ne, mogoče ga še čakajo.

S prvim nočnim vlakom se je odpeljal. Premišljeval je, kako bo tolažil mater in očeta, še več pa je mislil na mlada leta, ki jih je preživel s Cirilom na domu. Ko je zagledal v mesečni noči obrise domačih hribov, ga je strlo. Ni mogel zdržati solz; vroče so lile po zagorelih licih.

A. Fogazzaro:

71

Palača ob jezeru

Odvetnik je pogledal grofice. Njegov pogled je bil ironičen in pomilovalen.

Nepo se mu je približal, ga prijel za gumb suknjice in mu začel govoriti, z obrazom čisto blizu njegovega.

»Modri ste in previdni,« mu je dejal; »zato prav dobro veste, v koliko je mogoče spraviti v sklad pravične koristi in to kar je primerno. Brez dvoma me ne boste grajali, če trdim, da imamo zdaj druge zadeve, ki jih je treba najprej urediti. Sicer res ne iščem lastne koristi, toda... Dobro!« je vzkliznil ter odmaknil roko in nos. »Vidim, da me razumete. Daritvena listina! Prosim sicer Boga, da bi nam ohranil strica še dolga leta, računati moramo tudi z najhujšim. Listina naj bi bila podpisana že včeraj zjutraj. Ali jo bo še mogel podpisati? Treba je neprestano paziti in izkoristiti prvi trenutek zavesti.«

»Hm,« je resno pripomnil odvetnik. »Samo, da bo ta zavest res popolna. Tudi zdravnik mora privoliti. Drugače bomo lahko imeli sitnosti.«

Zaslišal se je glas očeta Tosija, ki je govoril v loži.

»Grem pogledat k stricu,« je dejal Nepo in odšel.

»Končno je moj sin imel le prav, ko je govoril o komisariju,« je dejala grofica. »Če dovolite, bom sam govoril s patrom.«

»Kar govorite. Storitve kar hočete. — Kakšna zmešnjava je to. Ne vem več, kje se me drži glava in kaj naj mislim o vsem tem. Tu je poroka in je ni. Ni spanja ni kosila ne večerje. Kak ostrašno je vse to!«

Vstopil je sluga in začel pospravljati posodo. Obotavljal se je toliko časa, da se je zdelo, kot da se igra s posodo.

»Pojdite tudi vi tja,« je grofica dejala odvetniku. »Jaz grem nekoliko počivat. Vso noč nisem zatisnila očesa in komaj še stojim pokonci. Ti pa poklič Katle!«

Ko je služabnik odšel, je še dejala odvetniku: »Poskušajte kaj izvleči iz gospoda Silla.«

Silla ni takoj šel k grofu. Hotel je, da mu Ivanka prej pove, kaj se je zgodilo v zadnjih dveh dneh. Uboga Ivanka! Govorila je s tihim in žalostnim glasom, ki se je zdelo, da prihaja od daleč, iz dežele trpljenja.

Poroka je bila določena za 29. zvečer. V zadnjem trenutku je donna Marina zahtevala, naj se prestavi na naslednje jutro. Kljub temu je tisti večer bilo slovesno praznovanje z godbo in umetnimi ognji na jezeru. Grof se je zabaval in se ni počutil slabo. Nekaj dni prej mu je nenadoma postalo slabo, a si je popolnoma opomogel in ni čutil nobenih težav več. Sicer je bil že dalj časa zelo upadel in postaran. Ivanka se je nekoliko obotavljala, ko je izjavila, da se ji zdi, da se je la sprememba začela takrat, ko je Silla zapustil Palačo. Tisti večer torej ni bilo nič posebnega. Poroka naj bi bila naslednje jutro ob sedmih. Ob petih zjutraj je Ivanka morala iti v grofovo sobo zaradi nekaj ključev in je našla gospodarja na pol mrtvega na tleh. Tu je Ivanka prevzela tako ginjenje, da ni mogla nadaljevati. Šele čez nekaj časa je pripovedovala naprej, kako so poklicali zdravnika in župnika. Zdravnik je bil zelo sposoben. Pred nekaj meseci je nadomestil prejšnjega. Temu se je napad zdel zelo resen in je povabil še dva svoja stanovska tovariša. Ker bolnik ni bil pri zavesti in tudi ni mogel govoriti, mu je župnik mogel podeliti samo zakrament sv. poslednjega olja. Nesreča je hotela, da oče Tosija ni bilo doma in je prišel samo nekaj ur pred Sillom. Ves dan je bolnikovo stanje ostalo nespremenjeno. Zvečer je zdravnik z zadovoljstvom ugotovil nekoliko vročine, ki je ponoči še narasla. Obraz je bil manj spačen, oči manj steklene in ustnice so poskušale izraziti kakšno besedo. Ivanka je upala, da mu bo dobro delo, če bo mogel spoznati Silla.

»Druge tolažbe ne more imeti,« je zatrjevala. »Kaj pa poroka?« je vprašal Silla.

»Ah, gospod!« je odvrnila Ivanka. »Nič ne vem. Donna Marina še ni prestopila praga svoje

sobe od 20. zvečer. Zdi se, da je bolna, ker je včeraj zjutraj zahtevala, da naj ji prinesejo ledu. Noče videti niti zaročenca niti gospe grofice. Nihče drug ne sme k njej, razen sobarice in dečka. Ne želim si drugega, kakor da bi ozdravel gospod; kar se ostalega tiče... Vstopite! Kako bi bil vesel, če bi vas mogel spoznati!«

Ko je Silla stopil v temno sobo, je komaj razločil bolnikovo glavo med blazinami in zdravnik, ki je sedel ob priprtem oknu. Ivanka se je s Sillom približala postelji, se sklonila nad bolnika in začepetala nekaj besed. Grof je za hip uprl moten pogled v Silla, nato je spet pogledal Ivanko in nekaj začepetal. Starka se je še bolj sklonila in razločila izgovorjeno besedo.

»Piti.«

Ivanka mu je dala piti, nato je skušala zopet pritegniti njegovo pozornost k obiskovalcu.

»Dovolj,« se je oglasil zdravnik v polmraku.

Starka je žalostno odšla s Sillom iz sobe. Na hodniku je srečala patra.

»Torej?« je vprašal. »Nič, kaj ne? Saj sem vedel to že naprej.«

»Kaj pravite k temu?« je zastokala starka.

»Prekmalu je še. Vedeti moramo, če bo prišel še drugi napad ali pa ga ne bo. Brez dvoma je potrebno, da se igra ne ponovi, drugače ni več rešitve. Si že povedala temu mladeniču?«

»Ne, gospod.«

Službe

Dobe:

Služkinjo

pridno in pošteno, iščem za takoj. Korun, Večna pot št. 26. *

Strojarja

veščega za dela na belo in krzno, iščem. Nastop takoj. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Strojarja« št. 7234. (b)

Učiteljica

z dobrim znanjem nemščine in italijanščine, v starosti 25—32 let, poštena, resna, krščanska, se išče kot vzgojiteljica k zelo dobri družini starih otrok za Firenzo. Treba bi bilo tudi dati strokovni pouk v nemščini. Plača zelo dobra. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zmožna« št. 7227.

Kupimo

Kupim:

v dobrem stanju stroj za vlaganje žice (Ziken berdel stroj); stroj za obrobe, zavijanje in svitanje pločevine (Vereinigte Abkant- u. Falz- Umschlag- rund- u. Ustmaschine) in ekscenter stiskalnice. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7162. (k)

Kupim

večjo količino dvojne vrvice (Litzendraht) v raznih prerezi. Elektro — Bogataj, Kongresni trg št. 29.

Kupim gnoj

Andrej Čekada, Sv. Petra cesta 16.

Sobe

Jstejo:

Sobico

opremljeno, išče samski gospod pri boljši družini v središču mesta. Pripravljen tudi instruirati. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Inteligent« št. 7228.

Prodamo

Preproge

Prodajam dve originalni perzijski, kakor tudi dve bosanski preprogi za polno ceno. Ogleda se: Sv. Petra cesta 25, vprašati v gostilni.

»TOTALIA«

najpopolnejši računalni stroj, piše samo na 10 tipk. Radioval, Ljubljana, Dalmatinova 13.

Suhe gobe

prodaja Gospodarska zveza, Ljubljana, Bleiweisova št. 29.

Razno

Zimo za modroce

vseh kvalitet kupite vedno najceneje direktno pri MILAN JAGER mehanična predilnica žime

Kupujem vsako količino predtva po najvišji dnevni cen.

Trgovina: Sv. Petra c. 17.

Predilnica: FUZINE.

Umetniške predmete,

pohištvo, slike, drobne predmete, kupim in prodam. — Umetnost, Kolo-dvorska ulica 30. r

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Delavniki: 15.30, 17.30. Sloga od 14 dalje nedelje in prazniki: 10, 13.30, 15.30, 17.30. v kinu Union je matineja ob 10.30

Film ljubezni in glasbe

„Če se vrneš“

V glavni vlogi: Rêla - Caire in Nicole Vattier Glasba: Mario Schisa

KINO SLOGA — TEL 27-30

Sijajni film o veliki, tragični ljubezni po Sem Benellijevem romanu

GORGONA

V glav. vlogi: Mariela Lotti, Rossano Brazzi.

KINO UNION — TEL 22-21

Ljubka, moderna veseliga z glasbo in petjem

Pojoča ljubezen

Jazz in sport!

V glavni vlogi: Maria Denis, Massimo Serato

KINO MATICA — TEL 22-41

Prodotti chimici sintetici - Preparati biologici - Specialità medicinali - Prodotti d'uso radiologico - Soluzioni sterili per iniezioni - Prodotti chimici puri per laboratori scientifici, per cliniche e per uso analitico - Prodotti chimici d'uso industriale

Sintetici kemični proizvodi - Biološki preparati - Zdravilne specialitete - Proizvodi za radiologijo - Sterilizirane spojine za injekcije - Kemično čisti proizvodi za znanstvene laboratorije, klinike in analize - Kemični proizvodi za porabo v industriji

CARLO ERBA S.A. MILANO

Inserirajte v „Slovenču“!

Il mio bambino è a letto con l'influenza... Moj otrok je zbolel za influenco...

In vendita in tutte le farmacie
Dobi se v vsaki lekarni

E' INUTILE SOFFRIRE!
ZAKAJ BI TRPELI!

Le così dette forme influenzali comprendono, accanto alla vera influenza, quel complesso di malattie invernali rappresentate da tosse, febbre, faringiti, tracheiti, bronchiti.

In tutti i malanni da raffreddamento è rimedio sovrano la „RODINA“

Tako zvane oblike influence obsegajo, poleg resnične influence, še množico zimskih obolenj, kakor so kašelj, mrzlica, vnetja grla in sapnika, bronhitis.

Proti vsem beleznim prehlada Vam pomaga

RODINA

Contro il raffreddore e le forme influenzali

Zoper prehlad in oblike influence

Naznanjamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil, previden s tolažili svete vere, naš nepozabni sin, brat, stric, gospod

Slavko Markovič

Dragega pokojnika spremimo k večnemu počitku v torek, dne 29. decembra 1942, ob pol 4 popoldne iz kapelice sv. Kristofa na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša za dušnico bo brana v sredo, dne 30. decembra 1942, ob 8 zjutraj v cerkvi Marije pomočnice na Rakovniku.

Ljubljana, 28. decembra 1942.

Žalujoči ostali

Uprava »SLOVENCA« v Ljubljani

sporoča žalostno vest, da je umrl po daljšem bolehanju njen zvesti uslužbenec, gospod

Markovič Slavko

ekspeditor

Pogreb bo v torek, dne 29. decembra 1942, ob pol 4 pop. z Žal, iz kapelice sv. Kristofa na pokopališče k Sv. Križu.

Ohranimo mu časten spomin!

Ljubljana, 28. decembra 1942.

Edgar Wallace:

35

Skrivnost skrivljene sveče

Roman

Lexman se je naslonil na stolico in vzel iz srebrne škatle cigareto.

»Na svojih potovanjih sem prišel v razne nenavadne kraje. Tako sem prišel tudi v neko deželo, ki je najbrž ne poznate, ker zaidejo redno vanjo kakšni popotniki, pisatelji in potopisci. Tam so čudne vasice, ki čepo po pustih gričih, kakršnih si ne morete predstavljati. Živel sem med ljudmi, ki ne priznavajo ne kralja ne oblasti in imajo zakone v izročilu od očeta do sina. Ta narod nima pismenega jezika. Svoje postavbe izvajajo brezobzirno in nasilno. Njihove obsodbe so krute in nečloveške. Videl sem ženo, ki so jo zalotili pri zakonolomstvu in jo kamenjali prav po svetopisemsko do smrti, in videl sem tudi, kako so tatu oslepili.«

T. Ks. se je zgrozil.

Videl sem tudi človeka, ki je krivo pričal. Postavili so ga na sredo trga in mu izrgali jezik. Včasih so Turki ali katera koli državna oblast poslali kakega žandarja in skušali ure-

diti upravo. Pa se je vsak tak poizkus pone-rečil, ker je žandar ali barbarsko izginil s površja zemlje ali se popajdšal z lopovi ali napravil samomor ali zbežal z ženo kakega domačina.

V nekaterih teh krajih igra sveča prav posebno vlogo. Ne navadna sveča, kakršno poznate, temveč nekako svetilo, napravljeno iz kostrunovega loja. Povežite tri take sveče med prste in držite roko ravno in na njej dve gladki trski, potem pa naj sveče gorijo, gorijo vse do konca — ali si morete to predstavljati? Ali postavite svečo, poleg smodniške vrvi, ki jo napeljete h kupu z oljem politih ostržikov, postavljenih načinov mučenja s svečo poznajo. Ne vem, kateri način je bil Karu najbolj zopr, a dva ali tri poznam, ki jih je tudi on uporabljal.

Kaj je bil tako krut?« je vprašal T. Ks.

John Lexman se je nasmejal.

»Ne veste, do kam je segala njegova zlo-

ba,« je odgovoril.

Proti koncu zajtrka je prinesel natakar Tu.

Ksu. neki listek, ki so mu ga poslali iz urada.

»Večeceni gospod Meredith.

Odgovarjajoč na Vaše vprašanje, Vam spo-ročam, da je baže moja hči v Londonu, kar

sem pa izvedel šele danes zjutraj. Moj bankir me je obvestil, da je prišla davi moja hči v banko in dvignila ogromno vsoto svojega zasebnega računa. Prav nič ne vem, kam je šla in kaj dela z denarjem. Ni treba, da bi Vam pravil, kako me ta zadeva skrbi. Zelo bi Vam bil hvaležen, ako bi mi mogli pojasniti, za kaj gre.«

Podpisan je bil: William Bartholomew.

T. Ks. je zamrmral:

»Če bi bil imel dober nos in šel zjutraj v

banko, bi jo bil videl. Ob službo bom zaradi te zadeve.«

Lexman je bil, kakor bi ga potrla,

»Ali mislite resno?«

»Prav za prav ne,« je smehljaje se odvrnil

T. Ks., »a ne verjamem, da bi bil načelnik

zdaj z menoj zadovoljen. To zadevo vodim

zdaj jaz sam, razumete, dasi ne spada v moje

področje. Toda svoje teorije o svečah mi niste

še povedali.«

»Nikake teorije vam ne morem razložiti,«

je odgovoril Lexman in zviljal prtič, »sveče

samo vzbujajo misel na tipičen albanski umor.

Ne rečem, da bi bil tak in tak, pravim samo,

da najdba sveč da misliti na zločin take vrste.

T. Ks. se je moral s tem zadovoljiti.

Čeprav ni bilo njegovo področje, zanimati se za navaden umor, vendar ta ni spadal v tako vrsto: segal je tudi v posle njegovega od-delka, ko je bilo treba vrniti lady Bartholo-mewovi neko zelo zagonečo tabakiero, ki jo je našel v blagajni. Našel je med papirji tudi pisma, ki so mu razložila, kar je slišal praviti o Karu.

Ker ni bil navaden izsiljevalec, si ni ob-držal samo te nenavadne lastnine lady Bartho-lomewove, temveč tudi druge predmete, s ka-terimi očitno ni imel drugega namena, ko vplivati na lastnika, da bi se zavzemal zanj v krogih, ki bi mu lahko pomagali pri njegovih načrtih.

Preiskovalna komisija, katere se je ude-ležil tudi pristav, ni mogla o tem umoru po-izjavah in pričah nič ugotoviti in pričakovati je bilo razsodbo koronera o zločinu, ki ga je izvršila neznana oseba ali tudi več oseb.

T. Ks. je naporno delal ves teden, zasledu-joč razne okoliščnosti, kar pa ga ni privedlo do nikakega uspeha. Dobil je tudi pismo Johna Lexmana, ki mu je sporočil o svoji nameri, da bi odpotoval v Združene države. Založništvo, neke revije v New Yorku mu je poslalo ugodno ponudbo, pa da pojde in prevzame službo.